

טבול יום

מכדי, הרי מאי "יאכלנה"? בהכרח שהכוונה היא "יחלקנה", וכפי שנתבאר לעיל. ואם כן ליבתוֹ רחמנא "יחלקנה". מאי "יאכלנה"? למה אמרה תורה "יאכלנה"? אלא שמע מינה, להشمיענו בא הכתוב: ראיו לאכילה חולק, שאינו ראוי לאכילה, כגון טבול יום, אינו חולק.⁽⁷⁾

בשי ריש לקיש: בעל מום שריבתה אותו התורה לחלוקת אף על פי שאינו ראוי לחיטוי, והוא טמא שאינו חולק בקדושים, מהו שיחלקו לו?

וצרכי הספק הם:

כיוון דבעל מום הרי לא חזי [אינו ראוי לחיטוי], ומכל מקום רחמנא רביה, אם כן, לא טנא, אין זה משנה שהוא גם טמא, כי מה לי בעל מום בלבד, ומה לי בעל מום והוא טמא, בין כך ובין כך יש לרבותו.

או דילמא, רק כהן הרاوي לאכול, חולק. אבל כהן שאינו ראוי לאכילה, כגון זה שהוא טמא, אינו חולק?

אמר רביה: תא שמע מהא דתנייא: כהן גדול מקריב אונן שלא כשר כהנים שאין מקריבים כשם אוננים, ואולם אינו אוכל, והוא חולק לערב כשאר כהנים אוננים,

הרי שמע מינה ממה שכחן גדול אינו חולק,

להחיטוי ומכל מקום חולק, וכמפורש במשנתנו!?

ומשנין: לפיכך חולק בעל מום, כי רחמנא רביה [החותרה ריבתה אותו] לחלוקת בפירוש, שנאמר [ויקרא ו כב] בפרשת חטא, "כל זכר בכהנים יאכל אותן", ולכן אמר הכתוב "כל זכר", לרבות בעל מום, שגם הוא חולק בקדושים, וכמברואר לקמן קב' א.

ומקשין: ואימא "כל זכר" לא בא לרבות בעל מום אלא לרבות טבול يوم שהחולק בקדושים לאכול בעבר!?

ומשנין: מסתברא, בעל מום הזה יהיה לרוביי, שכן אוכל [ראוי הוא לאכול], תאמיר בטבול يوم שאסור לאכול.⁽⁶⁾

ומקשין: אדרבה! טבול יום הזה יהיה לרוביי [היה לנו לרבות], דלאורთא מיתה חזי לחיטוי [הרי לערב יהא ראוי לחיטוי], תאמיר בעל מום שאף לערב לא יהא ראוי לחיטוי!?

ומשנין: חשתא, מיהא, הא לא חזי טבול يوم לחיטוי. ומה שלערב יהא ראוי לחיטוי אינו מוסיף, ואדרבה מסתבר יותר לרבות את בעל המום, כיון שרاوي עכשו לאכילה.

רב יוסף אמר טעם אחר מודיע אי אפשר לרבות טבול يوم לחלוקת:

6. כתוב ב"זבח תודה" [במשנה]: ונראה, דהוא הדין דאיתרבי מהאי קרא שארי פסולין לעבודה, כגון שתומיין פורעוי ואש, אף על גב דעתויין,

7. ראה תוספת ביאור בדברי רב יוסף, בהערה בהמשך הסוגניה.

יין אינם ראויים לעבודה עד שיפוג יין, ופורעוי ראש מחוסרי מעשה הם ודמו למחוסר כפורים,